

Verksamhetsberättelse för Svenska Infektionsläkarförbundet 2007-11-29—2008-11-26

Styrelse

Åsa Hallgärde (ordförande), Torsten Holmdahl (vice ordförande), Jonas Hedlund (vetenskaplig sekreterare), Stephan Stenmark (facklig sekreterare), Bengt Wittesjö (skattmästare), Jonas Sundén-Cullberg (utbildningsansvarig), Anna Jerkeman (redaktör) och Gunlög Rasmussen (yngre läkare).

Firmatecknare

Firmatecknare för Svenska Infektionsläkarförbundetns konton var för sig Åsa Hallgärde och Bengt Wittesjö.

Valberedning

Britt-Marie Eriksson (sammankallande), Per Follin och Jonas Bonnedahl.

Revisorer

Susanna Bérczy-Söderblom, Peter Lanbeck och Lars Hagberg (suppleant).

Representation i Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbunds organ

- Ledamot Svenska Läkaresällskapetets riksstämmodelegation: Per Follin.
- Svenska Läkaresällskapetets fullmäktige: Åsa Hallgärde, Jonas Hedlund. Suppleanter Torsten Holmdahl och Bengt Wittesjö.
- Svenska Läkarförbundets fullmäktige: Åsa Hallgärde suppleant Stephan Stenmark.
- Specialitetsföreningarnas representantskap i Sveriges läkarförbund: Åsa Hallgärde, suppleant Stephan Stenmark.
- Sakkunnig i Justus Ströms föreläsningsfond, Läkaresällskapet: Per Follin, suppleant Gisela Otto.
- Erik Sandholm är infektionsläkarförbundetns konsultationsläkare i läkarförbundet

Representation i UEMS

Ingrid Nilsson-Ehle och Karin Lindahl (suppleant).

Representation i ESCMID, Infectious Disease Professional Affairs commintee.

Åsa Hallgärde

Möten

Årsmötet 2007 hölls den 29 november på Älvsjömassan, Stockholm. Styrelsemöten har hållits 8 januari, 13 mars, 7 maj, 27-29 augusti och 9 oktober. Ett ordinarie medlemsmöte hölls 8 maj i samband med vårmötet i Lund

Chefmötet hölls den 9-10 oktober på Sigtunahöjden, Sigtuna. Mötet samlade 40 deltagare och 26 av 28 kliniker var representerade.

Vid mötet diskuterades kvalitetsarbete, vårt nystartade kvalitetsregister, framtidsfrågor, samarbetet med Strama och en genomgång av verksamhetsenkäten.

Svenska Läkaresällskapets fullmäktigemöte: Föreningen representerades av Jonas Sundén Cullberg

Svenska Läkarförbundets fullmäktigemöte: Föreningen representerades av Stephan Stenmark

Specialitetsföreningarnas representantskapsmöte: Ingen representation

Nya medlemmar

Under året har föreningen antagit följande 39 nya *ordinarie medlemmar*:

Jesper Sterne, ST-läkare, Inf klin Eskilstuna

Siri Kurland, ST-läkare, Inf klin Akademiska Uppsala

Lars Björck, professor, Inf klin USiL

Sara Köhler, ST-läkare, Inf klin Eskilstuna

Emmi Andersson, ST-läkare, Klin mikrobiol/virologi + Inf klin Karolinska Huddinge

Bertil Stojanovic, leg läkare, Inf klin Karolinska Huddinge

Martin Kåberg, ST-läkare, Inf klin/Missbruk Karolinska Huddinge

Mette Wendt, ST-läkare, Inf klin Helsingborg

Daniel Svensson, leg läk, Inf klin UMAS

Johanna Sjöwall, leg läk, vik ul, Inf klin Linköping (tidigare associerad medl)

Christer Mehle, ST-läkare, Inf klin Umeå

Josef Järhult, ST-läkare, Inf klin Uppsala

Mattias Larsson, leg läk, Inf klin Karolinska sjukhuset Huddinge

Daniel Wide, leg läk, vik ul, Inf klin Halmstad

Charlott Kjølvmärk, ST-läkare, Inf klin Helsingborg

Maria Bergström, leg läk, vik ul, Inf klin Linköping

Emeli Månsson, ST-läkare, Inf klin Västerås

Jimmy Nilsson, leg läk, vik ul, Inf klin UMAS

Katarina Lund, ST-läkare, Inf klin Uddevalla

Gabriel Westman, ST-läkare, Inf klin Uppsala

Magnus Rasmussen, ST-läkare, Inf klin, Lund

Helena Hammarström, ST-läkare, Inf klin SU Östra Göteborg

Tone Hølvold, ST-läkare, Inf klin Uddevalla

Birgitta Avelid, ST-läkare, Inf klin SU/Östra Gtb

Lovisa Frenning Thorén, ST-läkare, Inf klin Kärn sjukhuset Skövde

Petter Bernhardsen, ST-läkare, Inf klin Sunderby sjukhus

Martina Sansone, ST-läkare, Inf klin SU/Östra Gtb

Karin Sundelin, ST-läkare, Inf klin Östergötland

Christina Ljungberg, Infektionsspecialist (bemanningföretag)

Andreas Mårtensson, Malariaforskningsenh, Inf klin, KS Solna

Björn Nordberg, ST-läkare, Inf klin, Sundsvall

Milena de Oliveira E Costa, ST-läkare, Inf klin, KS Huddinge och Medicin CAPIO S:t Göran

Anna Magnusson, leg läk, Inf Klin, Östersund

Simon Athlin, ST-läkare, Inf klin Örebro

Anders Ternhag, spec-läkare, Inf klin, KS Huddinge

Josefin Frisk, ST-läkare, Inf klin, Kristianstad

Emma Löfström, leg läk, Inf klin, Örebro

Nikolaos Dimopoulos, ST-läkare, Inf klin, Sundsvall

Under året har föreningen antagit följande 7 nya *associerade medlemmar* :
Peter Bergman, ST-läkare, Klin Mikrobiol/Virol, Karolinska Huddinge
Sven Oredsson, verksamhetschef, Inf klin Helsingborg
Annika Hillgren-Mattsson, verksamhetschef, Inf klin Gävle
Marie Regnarsson, verksamhetschef, Inf klin Kalmar
Ingrid Brännström, apotekare, Apoteket vid Sunderby Sjukhus
Holger von Fircks, terapiansvarig infektion (apotekare), Meda
Tore Stenstad, Infektionsmed. Sektion SiV, Tönsberg, Norge

Remisser

Besvarade remisser:

Från Socialdepartementet via SLF ”EU:s konsultation avseende europeiska åtgärder inom området sällsynta sjukdomar”. Besvarad av Vanda Friman, Göteborg

”Läkemedel är ett av läkarens viktigaste redskap ett läkemedelspolitiskt program från Sveriges läkarförbund” Besvarad av Mårten Prag, Örebro och Stephan Stenmark

Remiss från World Medical Association via SLF: “World Medical Association declaration of Helsinki, Ethical principles for Medical Research Involving Human Subjects.” Besvarad av Arne Tärnvik, Umeå.

”Profylax för GBS infektion hos nyfödda.” Besvarad av Björn Eriksson, KS Huddinge.

”Komplettering remiss nya föreskrifter och allmänna råd om läkares specialiseringstjänstgöring.” Besvarad av Gunlög Rasmussen

Via CPME och Läkarförbundet ”Neglected diseases”, Besvarad av Stephan Stenmark

Via CPME och Läkarförbundet ”Avian flu”.
Besvarad av Björn Olsen och Stephan Stenmark

Läkarförbundets handlingsplan ”Jämställt specialitetsval” Besvarad av Stephan Stenmark

Tidningen Infektionsläkaren och www.infektion.net

Tidningen Infektionsläkaren under redaktion av Anna Jerkeman med Åsa Hallgårde som ansvarig utgivare har utkommit med 4 nummer (volym 12) under verksamhetsåret. Torsten Holmdahl är ansvarig utgivare för hemsidan. Både tidningen och hemsidan administreras i samarbete med Mediahuset AB.

Utbildning

Fortbildningsmötet i Pärnu, Estland 9-12 april genomfördes med som vanligt goda vitsord. 38 deltagare utöver de 5 föreläsarna. Infektionsläkarförbundets utbildning i akutmedicin 25-26/9 Sigtunahöjden fick totalt kursbetyg 4,7/6. 18 deltagare. Kursen var IPULS -granskad. Den fortsatta målsättningen är att alla infektionskliniker har ansvar för att skicka minst en deltagare till våra utbildningar

Programgrupper

Vårdprogrammet för svår sepsis/septisk chock har presenterats. Programgruppen för Led- och skelettinfektioner är snart klara med sin revision. Gruppen för viral meningo-encefalit har inlett sitt arbete och programgruppen för CNS infektioner har påbörjat en revision. Nya vårdprogram trycks

upp och distribueras till medlemmarna. Revisioner innebär inte nytryck utan återfinns på www.infektion.net

Budgetmässigt finns framtida utrymme för en eller två ytterligare programgrupper men vid senaste chefsmötet beslutades att i första hand prioritera revisioner av nuvarande vårdprogram.

Enkät angående verksamheten vid Sveriges infektionskliniker år 2007 och tjänsteprognois för infektionsspecialister fram till år 2018.

Infektionsklinikernas verksamhetsbeskrivningar sammanställdes och presenterades av Per Arneborn vid chefsöverläkarmötet på Sigtunahöjden 9 oktober. Presentationen kommer att finnas tillgänglig på www.infektion.net.

Pfizer-stipendiater 2007

Adam Linder, Lund. (Heparin-bindande protein som markör för bakteriella infektioner).

Jonas Bonnedahl, Kalmar (Fåglar som bioindikatorer för antibiotikaresistens i miljön).

Marianne Alanko, Malmö. (Utredning av blodsmitta vid sprutbytesprogrammet, Infektionskliniken, UMAS).

Stipendiaterna tilldelades 25 000 kr vardera.

Göran Sterners resestipendiefond

Anna Henningsson, Linköping tilldelades årets stipendium på 11 000 kr.

Riksstämman 2007

Riksstämman ägde rum på Älvsjömassan i Stockholm 28-30 november.

-Ungt Forum inledde programmet med ämnet Tuberkulos. Föreläsare var Judith Bruchfeld, Inger Julander, Lars-Olof Larsson.

-Inom ramen för Svenska Infektionsläkarföreningens program presenterades 6 fria föredrag, modererade av Anders Johansson, Aylin Yilmaz, respektive 42 postrar. –

-Justus Ström föreläsare var Professor Anders Sönnerrberg som talade med ämnet HIV/AIDS - Från 100 till 0 på 25 år .

-Professor Sten Iwarson höll en Lunchföreläsning, Vart är infektionsmedicin på väg?

-Elias Bengtsson föreläsningen hölls av Professor Markus Maeurer. Memories are made of this: how immunology can help to make better TB vaccines.

Följande symposier arrangerades:

-Smitta och livsstil - om infektionsrisker i ett föränderligt samhälle. Moderator: Anders Lindberg. Deltagare Leif Dotevall, Peter Ulleryd, Sofia Boqvist, Lars I Holmberg.

-Lipidrubbingar och diabetes hos HIV-infekterade: betydelse och optimerad behandling. Moderator: Magnus Gisslén. Deltagare Leo Flamholz, Mats Eriksson. Björn Eliasson, Filip Josephsson.

-Blåskattar hos kvinnor en besvärlig bagatell? Moderator: Malin André. Deltagare Birgitta Hovelius, Martin Sundqvist, Mats Erntell, Malin André, Nils Rodhe, Torsten Sandberg.

-Klamydia – varför är det så svårt att bemästra epidemin? Moderator: Peter Lidbrink. Deltagare Carina Bjartling, Björn Herrman, socionom Margareta Forsberg, barnmorska Ann-Britt Thörn.

-Att upptäcka och handlägga svår sepsis – en utmanande uppgift med förbättringspotential Moderator: Peter Lanbeck. Deltagare Lars Ljungström, Sven Lethvall, Andreas Hvarfner, Tomas Vikersfors, Mia Furebring, Jesper Svejors.

-Infektionsproblematik vid en drogberoende livsstil. Moderator Anders Widell. Deltagare Anders Widell, Anders Thalme, Anders C Håkansson, Christer Lidman, Johan Franck, Marianne Alanko.

-Handläggning av infektioner inom urologin. Moderator Magnus Grabe . Deltagare Magnus Grabe, Inga Odenholt, Kurt Naber.

Priset för bästa muntliga framställning vid årets riksstämma tilldelades Anders Helldén för presentationen ”Aciklovir- och valaciklovirinducerade CNS-biverkningar. En svår diagnos vid samtidig CNS-sjukdom. Kan koncentrationsmätning av aciklovirs huvudmetabolit CMMG underlätta i diagnostiken? Redovisning av 100 fall.”.

4 pris utdelades för bästa postrar:

-Behandling med peg-INF alfa-2a och ribavirin till patienter med återfall av hepatit C efter levertransplantation Erika Hörnfeldt, Henrik Gjertsen, Ola Weiland

-Utvärdering av snabbtest för malariadiagnostik Lillemor Karlsson, Ulf Bronner, Birgitta Evengård

-Sorkfeber (nephropathia epidemica) - gott om skogsork talar för ny norrländsk epidemi kommande vinter Gert Olsson, Birger Hörnfeldt, Marika Hjertqvist, Åke Lundkvist

-Feber och Prickar – En ovanlig kombination? Utvärdering av en möjlig metod att tidigare diagnostisera invasiv meningokocksjukdom. Cecilia Löfgren, Per Gustafson, Peter Lanbeck

Referens- och programgrupper med verksamhetsrapporter

Referensgruppen för Antibiotikafrågor (RAF), metodgrupp (RAF-M)

RAF är Svenska Läkaresällskapet och Smittskyddsinstitutets expertgrupp i antibiotikafrågor.

RAF har under 2008 representerats av följande sektioner inom Svenska Läkaresällskapet:

Infektionssjukdomar genom Håkan Hanberger, Ingrid Nilsson-Ehle och Inga Odenholt;

Medicinsk mikrobiologi genom Gunnar Kahlmeter, Åsa Melhus, Lennart Nilsson; **Medicinsk**

farmakologi genom Mikael Hoffmann; **Pediatrik** genom Margareta Eriksson, **Allmän medicin**

genom Christer Norman, och **Oto-rhino-laryngologi** genom Ann Hermansson. Christian Giske är

invald i RAF som vetenskaplig rapportör. **Smittskyddsinstitutet** representeras genom Barbro

Olsson-Liljequist och Johan Struwe / Karin Tegmark Wisell, och **STRAMA** genom Otto Cars /

Johan Struwe. Byten av dessa representanter skedde i samband med att Otto Cars, efter 25 års

engagemang i RAF, avgick ur RAF vid mötet i augusti. Inga Odenholt har varit ordförande och

Barbro Olsson-Liljequist sekreterare.

RAF har sedan 2007 haft två auskultanter som avslutade sina perioder i augusti 2008, Tomas

Tängdén från Infektionsläkarföreningen och Tomas Schön från föreningen för Medicinsk

mikrobiologi. I augusti utsågs två nya auskultanter, Maria Isacson från Infektionsläkarföreningen

och Martin Sundqvist från föreningen för Medicinsk mikrobiologi. De är båda utsedda för en period

av ett år.

Till RAF-sammanträden har Charlotta Edlund från Läkemedelsverket varit adjungerad.

RAF-M är en till RAF adjungerad metodgrupp som under 2008 bestått av: Gunnar Kahlmeter,

Annika Wistedt, Karin Tegmark Wisell, Eva Melander, Christian Giske, Magnus Unemo

(adjungeras vid behov), Tinna Åhrén och Barbro Olsson-Liljequist, samtliga från Medicinsk

mikrobiologi. Gunnar Kahlmeter har varit ordförande och Barbro Olsson-Liljequist sekreterare. I

RAF-M har Robert Skov representerat danska mikrobiologer och Arnfinn Sundsfjord norska

mikrobiologer.

RAF har haft fyra protokollförda sammanträden, varav ett i internatform tillsammans med RAF-M.

RAF:s arbete speglas på den kontinuerligt uppdaterade hemsidan, www.srga.org.

RAF's uppdrag: Ny version av RAF's uppdrag finns på RAFs hemsida. RAF-medlemmar ombeds varje år lämna en jävsdeklaration till SMI.

RAF:s antibiotikadag 2008: En antibiotikadag på temat "Infektioner med multiresistenta Gramnegativa bakterier i öppen och sluten vård" hölls den 5 februari 2008 och var riktad till infektionsläkare, öppenvårdsläkare med flera som i ökande omfattning kommer att möta patienter med multiresistenta gramnegativa bakterier.

Gemensamma europeiska brytpunkter för antibiotika: Process pågår med att harmonisera brytpunkter för antibiotika i de europeiska länderna via EUCAST (the European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing). Gunnar Kahlmeter är ordförande i EUCAST, och RAF är en av sex europeiska brytpunktskommittéer som leder detta arbete. Alla förslag från EUCAST's steering committee har diskuterats och kommenterats av RAF. Under året har brytpunkter för penicilliner, makrolider, orala cefalosporiner, karbapenemer, samt alla "övriga" antibiotika diskuterats och slutligen godkänts. RAF deltar också i diskussionen om de nya antibiotika som avhandlas av EUCAST i samråd med EMEA.

RAF:s information om antibiotika: Rationaldokument för antibiotika tas fram då antibiotika får utökade indikationer, t ex piperacillin-tazobactam vid nosokomial pneumoni. RAF har under året diskuterat retapamulin, substans för lokalbehandling. RAF's bedömning kommer att läggas på hemsidan under RAF-nytt.

RAF-nytt, som man hittar på RAFs hemsida, är ett sätt att föra ut information om de ämnen som diskuterats och sammanfattats av RAF. Ett dokument om cefuroxim, daterat 2008-04-03, inklusive följebrev, har skickats till respektive förening (infektionsläkarföreningen och medicinsk mikrobiologi) via dessa föreningars styrelser för vidare spridning till medlemmarna. Informationen har lagts ut på hemsidan under RAF-nytt.

Arbetsuppgifter för RAF's auskultanter:

Thomas Tängdén's uppdrag var att undersöka om karbapenem-användning ledde till ökad karbapenem-resistens, samt att gå igenom befintliga texter på RAF-sidan för uppdatering. Tomas Schöns uppdrag var att skriva om mykobakterier och anti-tuberkulosmedel. Båda uppdragen finns sammanfattade på RAFs hemsida.

Två nya auskultanter utsågs vid internatet i augusti, Maria Isacson för (INF), Martin Sundqvist (MM). Deras uppdrag kommer att redovisas inom ett år.

RAF-M har under året haft fyra protokollförda sammanträden, varav ett gemensamt med RAF. En viktig del av arbetet har varit att implementera nya europeiska MIC-brytpunkter i den svenska modellen för resistensbestämning (se zonbrytpunktstabeller på RAF's hemsida). Arbetet med en genomgripande omarbetning av hela RAF-sidan har påbörjats och beräknas vara klar våren 2009.

RAF-M's workshop anordnades 4-6 maj i Göteborg (NHV) med deltagande även från Danmark och Norge. Mötet avhandlade cefalosporin- och karbapenemresistens hos gramnegativa bakterier, PBP-medierad resistens hos *H.influenzae*, MRSA i Skandinavien och glykopeptidresistens hos stafylokocker. Även i år utnyttjades mentometerfrågor under hela mötet. Ny RAF-M-workshop planeras för våren 2009.

ResNet: 2008 års resistensövervakning och externa kvalitetssäkring gjordes enligt standardmodell med testning av fem bakteriearter (100-200 isolat / laboratorium): *S. aureus*, *S. pneumoniae*, *E. coli*, *K. pneumoniae* och *H. influenzae*. Sammanställning av resultat återfinns via SMI's hemsida.

Referensgruppen för Antiviral Terapi (RAV)

RAV har under året haft följande styrelsemedlemmar:

Anders Sönnerborg, ordförande (Föreningen för medicinsk mikrobiologi)

Mia Brytting, sekreterare (Smittskyddsinstitutet)

Bo Svennerholm, kassör (Föreningen för medicinsk mikrobiologi)

Jan Albert, hemsideredaktör (Smittskyddsinstitutet)

Elda Sparrelid (Svenska Infektionsläkarföreningen)

Lars Navér (Svenska Barnläkarföreningen)

Susanne Lindgren (Svensk förening för obstetrik och gynekologi))

Petra Tunbäck (Svenska sällskapet för dermatologi och venerologi)

Ingrid Uhnöo (Läkemedelsverket)

Rune Wejstål (Svenska Infektionsläkarföreningen)

Filip Josephson (Sektionen för Läkemedelslära)

Styrelse sammanträden

Styrelsen för RAV-gruppen har sammanträtt tre gånger.

RAVs metodgrupp

RAVs metodgrupp, som består av Anders Sönnerborg, Mia Brytting, Bo Svennerholm, Jan Albert, och Filip Josephson, har sammanträtt två gånger.

Ekonomi

RAV-gruppens sammanträdesresor har betalats av respektive landsting och av Smittskyddsinstitutet. Utgifter för konsensus-mötet för hepatit C som skedde i samarbete med Läkemedelsverket betalades av respektive landsting, Smittskyddsinstitutet och Läkemedelsverket. Utgifterna för konsensusmötet ang HIV behandling finansieras av respektive landsting och Smittskyddsinstitutet. RAV-gruppen har sedan tidigare ett mindre anslag som kan användas i samband med möten som ej finansieras på annat sätt.

Hemsida

RAVs hemsida kvarstår och utnyttjas frekvent för informationsinhämtning. Dock har utvecklingen medfört att hemsidan har blivit tekniskt föråldrad och eventuellt även kan uppfattas som lay-out mässigt ålderstigen. Ett erbjudande har inkommit till RAV från SMI att SMI kan vara värd för RAV's hemsida och även stå för uppdateringar. Efter kontakt med och godkännande från Svenska Läkaresällskapets styrelse beslöt RAV's styrelse att acceptera SMI's erbjudande. Förutsättningarna är att sökadressen www.rav.nu kvarstår och att RAV självständighet gentemot SMI tydliggörs på hemsidan.

Aktivitet

Konsensusmöte för uppdatering av nationella behandlingsrekommendationer för hepatit C virus genomfördes våren 2008. Dokumentet beräknas bli slutfört under sista kvartalet 2008.

Rekommendationerna rörande profylax och behandling av HIV under graviditet från 2007 publicerades på engelska i *Scandinavian Journal of Infectious Diseases* (förkortad version):

Navér L, Bohlin AB, Flamholz L, Gisslén M, Gyllensten K, Josephson F, Pehrson P, Sönnerborg A, Westling K, Lindgren S. Prophylaxis and treatment of HIV-1 infection in pregnancy: Swedish Recommendations 2007. Scand J Infect Dis. 2008;40(6-7):451-61. Review.

Ett konsensusmöte angående behandling av hepatit B infektion hölls april 2007, i samarbete med Läkemedelsverket. En förkortad version publicerades i SJID 2008:

Lindh M, Uhnoo I, Bläckberg J, Duberg AS, Friman S, Fischler B, Karlström O, Norkrans G, Reichard O, Sangfeldt P, Söderström A, Sönnernborg A, Weiland O, Wejstål R, Wiström J. Treatment of chronic hepatitis B infection: an update of Swedish recommendations. Scand J Infect Dis. 2008;40(6-7):436-50. Review

Under hösten 2008 har förberedande arbete påbörjats för uppdatering av RAV's behandlingsriktlinjer för HIV. Konsensusmötet går av stapeln 25 november 2008.

Planeringsarbete har även initierats inför uppdatering av CMV workshop i september 2009.

Övrigt

Ett standardiserat formulär för jävsdeklaration har tagits fram av svenska myndigheter. Formulären ska förvaras på hos RAV's sekreterare och uppdateras vid behov vid konsensusmöten.

Referensgruppen för antimykotika (RAM)

Referensgruppen för antimykotika, RAM, som är smittskyddsinstitutets expertgrupp i antimykotikafrågo består 2008 av representanter för nedanstående organisationer:

Jan Sjölin, Sektionen för infektionssjukdomar, ordförande

Viktor Fernandez, SMIs mykologisektion, sekreterare

Anders Johansson, Svenskt Sällskap för Klinisk Mykologi

Lena Klingspor, Föreningen för medicinsk mikrobiologi

Per Ljungman, Sektionen för hematologi

Filip Josephson, Sektionen för läkemedelslära

Christine Stenström, Institutet för biomedicinsk laboratorievetenskap

Erik Svensson, Mikrobiologiska regionlaboratorier

Barbro Olsson Liljequist, SMIs referensgrupp för antibiotikafrågor

Erja Chryssanthou, Mykologiska referenslaboratoriet på Karolinska sjukhuset

Jacek Winiarski, Sektionen för pediatrik

RAM har under året haft två protokollförda möten.

Arbetet med att utveckla hemsidan, www.sram.se har fortsatt.

Förslag om diagnostiska nivåer för de mikrobiologiska laboratorierna har utarbetats och kommer att inom en snar framtid läggas ut på hemsidan.

Fortsatt diskussioner har förts kring "Gula boken", som är en sorts referensbok främst för de mikrobiologiska laboratorierna. Finansieringsproblem har emellertid gjort en ny upplaga mindre sannolik. Istället kommer RAM att under kommande år satsa på att lägga ut ny information på hemsidan, alternativt i en nätupplaga av boken.

Fortsatt arbete har skett med candidemistudien från 06 med förnyade art- och resistensbestämningar, vilka har gjorts på SMI. Preliminärt manuskript föreligger och avsikten framöver är med ett par års intervall upprepa studien för att följa epidemiologi, resistensmönster och resistensutveckling.

Inom RAMs regi fortgår även planeringen för att på några av landets större sjukhus genomföra en uppföljning av positiva mögelsvampfynd inkluderande en standardiserad bedömning av den kliniska relevansen.

I april hölls en SMI-dag om behandling av invasiva svampinfektioner.

Referensgruppen för parasitologi

Referensgruppen har under året haft tre protokollförda möten. Antonio Barragan har ersatts av Silvia Botero Kleiven och två nya medlemmar, Lillemor Karlsson samt Jessica Ögren, har adjungerats till gruppen såsom representanter från två stora sjukhuslaboratorier.

Referensgruppen består nu av nedanstående fem ledamöter nominerade av Svenska Läkaresällskapet sektioner för infektionssjukdomar (I), medicinsk mikrobiologi (MM) och tropikmedicin (TM), samt fyra adjungerade ledamöter:

Ulf Bronner (I) - <i>ordf.</i>	Teodor Capraru - <i>adj.-ansvarig för hemsidan</i>
Bo Claesson (MM) – <i>v. ordf.</i>	Jonas Bonnedahl - <i>adj.</i>
Inger Ljungström (MM) – <i>sekr</i>	Lillemor Karlsson- <i>adj.</i>
Silvia Botero Kleiven (MM)	Jessica Ögren- <i>adj.</i>
Marianne Lebbad (TM)	

Gruppen har deltagit i planeringen och genomförandet av SMI-dagen om echinokockos och leishmaniasis den 31 januari 2008. Ca 70 personer deltog.

En enkät har sänts till landets samtliga infektionskliniker rörande vilket parasitologiskt laboratorium man anlitar. Svar har inkommit från en majoritet av klinikerna. Sammanställning av svaren pågår. Syftet är att kartlägga var den parasitologiska diagnostiken i Sverige sker f.n. och att upprätta ett aktuellt register för smidig kommunikation i framtiden.

En mer omfattande och detaljerad enkät angående alla former av parasitologisk fecesdiagnostik är under beredning i gruppen. Syftet är att få en heltäckande bild av denna diagnostik på de svenska parasitologiska laboratorier och att undersöka i vilken utsträckning som de använda analysmetoderna är ackrediterade. Deltagande i fortlöpande kvalitetskontroller såsom UK NEQAS kommer också att efterfrågas.

Riktlinjer för morfologisk diagnostik av *Echinococcus granulosus* har tagits fram och kommer inom kort att läggas ut på gruppens hemsida. I detta dokument redogörs huvudsakligen för provtagning på cystor och den mikroskopiska analysen av cystinnehållet.

Hemsidan, www3.svls.se/sektioner/tm/Referensgruppen.htm, innehåller följande information:

- * presentation av gruppens målsättning och sammansättning
- * kvalitetssäkring av parasitologisk diagnostik
- * initial handläggning vid misstanke om *Entamoeba histolytica* –infektion
- * svarsrutiner till morfologisk diagnostik av parasiter i olika provmaterial
- * aktuell information om diagnostik av:
  - *Entamoeba histolytica/dispar*
  - intestinala parasiter
  - leishmaniasis
  - malaria
  - onchocerciasis
  - *Strongyloides stercoralis*

Referensgruppen uppmanar slutligen sina ”moderföreningar” att uppmuntra och stödja kliniskt verksamma läkare att intressera sig för den diagnostiska parasitologin.

REFVAC Smittskyddsinstitutet

MI:s referensgrupp för vaccinationsfrågor (REFVAC) har haft tre möten och ett fjärde möte är inplanerat under december. Representant för infektionsläkarföreningen har i år varit Marianne Jertborn. Det första mötet ägnades åt herpes zoster och herpes zoster-vaccin, uppdatering av frågor om influensavaccination av barn, vaccination av äldre och vårdpersonal mot influensa samt vaccination vid en influensapandemi. Vid det andra mötet diskuterades hepatit A och B och utlandssmitta, indikationer för vaccination, postexpositionspylax (vaccin eller immunglobulin) mot hepatit A samt smittskyddsåtgärder vid fall/utbrott av hepatit B. Dessutom gavs en kort uppdatering av argumenten för och mot allmän vaccination mot hepatit B. Det tredje mötet ägnades åt vaccination av patienter med nedsatt immunförsvar. Förslag på vaccinationsprogram för organ- och stamcellstransplanterade patienter, barn med cancer och patienter med HIV infektion presenterades. Årets sista möte kommer att handla om bl.a vaccination av prematura barn, rotavirusvaccin samt vaccin mot japansk encefalit.

Arbetsgrupper

Rapport från UEMS Section for Infectious Diseases, 2008

UEMS Section for Infectious Diseases har nu ledamöter från 22 europeiska länder, observatörer från 7 länder och från ESCMID. Ordförande är Dr. Mike McKendrick, UK. Svenska ledamöter har under 2008 varit Ingrid Nilsson-Ehle och Karin Lindahl.

Sektionen arbetar kontinuerligt med uppdatering av det europeiska Training Chapter for Specialist Training in Infectious Diseases, som anger miniminivån för kompetenser, kunskaper och kvalifikationer för training centers som bör krävas inom specialistutbildningen i infektionsmedicin. Sektionen försöker också kontakta och engagera infektionsläkare i de länder inom EU som ännu inte har representation i UEMS Section for ID. I länder där specialiteten inte är erkänd, vare sig som egen specialitet eller som medicinsk subspecialitet erbjuder sektionen hjälp att försöka påverka myndigheterna att erkänna specialiteten. Så har framgångsrikt skett i t.ex. Österrike.

Sektionen lägger ner kontinuerligt arbete inom området CME/CPD. Inom sektionen har, i samarbete med ESCMID, bildats European Board for Accreditation in Infectious Diseases (EBAID) som kvalitetsgranskar utbildningsaktiviteter (kongresser, kurser m.m.) som riktar sig till deltagare från mer än ett europeiskt land. EBAID rekommenderar ev. CME-credits på Europa-nivå, vilket sedan fastslås av European Accreditation Centre for CME (EACCME), vilket ligger under UEMS. Ordförande från september 2007 är Ingrid Nilsson-Ehle. Under året sept. 2007 – sept 2008 granskade EBAID 23 ansökningar om ackreditering, varav en avslogs.

Sektionens årliga medlemsmöte hölls den 29-30 augusti 2008 i Milano, med professor Mario Mondelli som värd.

Sektionens hemsida: www.uems-id.org

UEMS hemsida: www.uems.net

Arbetsgruppen för medicinsk kvalitet

Arbetsgruppen består egentligen av två grupper utan andra gemensamma kontaktpersoner än Tomas Vikerfors som är sammankallande för båda grupperna och Torsten Holmdahl som är kvalitetsansvarig i Sv. Infektionsläkarföreningens styrelse.

Den första gruppen är revisorsgruppen som består av Åsa Hallgarde, Susanne Stiernstedt, Britt-Marie Eriksson, Hans Beckman, Mats Erntell, Bengt Hill, Ivan Vig och Tomas Vikerfors. Gruppen har under året haft god kontakt via mail men ej haft något gemensamt möte. Under året har infektionsklinikerna i Växjö, Karlstad och Borås reviderats. Inplanerad för december -08 är även

Umeå. Avsikten är sedan att sätta streck för denna form av kvalitetsgranskning. Ett avslutande möte för gruppen kommer att äga rum 18/12 och det skall då bl.a. diskuteras om det skall skrivas en sammanfattning av infektionsklinikernas revisorsverksamheten och hur framtiden ser ut för revisioner i någon form. Monitorering av infektionsregistren?

Den andra gruppen = styrgruppen för vårt nationella kvalitetsregister för infektionssjukdomar består förutom av sammankallande av registeransvariga; Hans Holmberg, Lars Olaisson, , Jesper Svefors, Bo Söderquist. Som registeransvarig för bakteriell meningit har Martin Glimåker ersatt Magnus Roberg. För föreningens styrelse ingår Torsten Holmdahl.

Gruppen har under året samlats vid två tillfällen. Vid första tillfället i samband med vårmötet i Lund granskades framförallt de rapporter som finns tillgängliga online och det poängterades att det är av stort värde att klinikerna använder sig av dessa i sitt kvalitetsarbete. I oktober var gruppen samlad i Örebro. Detta möte handlade mest om hur man kan förenkla och förbättra formulären inför 2009. Enligt nu gällande lagstiftning måste varje klinik informera patienter som inkluderas i registret, dock utan att det krävs ett aktivt medgivande. Det beslutades att en allmän information angående detta skulle formuleras och skickas ut till varje klinik att inkludera i sin information om kliniken. För att utnyttja data från ett register för forskning beslutades att forskargruppen bör skicka en ansökan om detta till Infektionsläkarföreningens styrelse för medgivande och sedan i vanlig ordning även för godkännande från etikprövningsnämnd. Under våren -09 kommer ytterligare mer analytiska on-linrapporter att skapas.

Fram till 16/11 2008 fanns inrapportering från alla infektionskliniker och till samtliga delregister. Det har under året varit en tilltagande rapportering. Vissa kliniker som under första halvåret endast sparsamt rapporterat har nu efter sommaren kommit starkt.

I september inlämnades en ny ansökan för medel från SKL. I samband med detta skrevs en "halvårsberättelse" som finns på vår hemsida infektion.net där man kommer in med lösenordet ebola. För det fortsatta arbetet med registren finns ett stort behov att få medel för administration. I första hand behövs en sekreterare och en sköterska som fortlöpande kan granska inrapporteringen och t.ex. påminna om ofullständigt ifyllda formulär. För detta har Örebro län landsting gett ett tillfälligt stöd på 100.000 kronor. Vi har även i ansökan till SKL om medel som skulle kunna utgå för administrativa insatser från de olika registeransvariga. I mars 2009 kommer en årsberättelse från registren att vara klar och finnas på föreningens hemsida men även förkortad version kommer att gå ut med Infektionsläkaren nummer 2.

Arbetsgruppen för medicinsk kvalitet vädjar till alla medarbetare att medverka till att på den egna kliniken skapa hållbara rutiner för inrapportering till registren för att dessa ska kunna bli ett viktigt verktyg för oss i våra ansträngningar för en bättre kvalitet i vår infektionssjukvård.

**Antal påbörjade/avslutade
inmatningar**

Register	Kön	Antal
Bakteriell meningit		124
	Kvinna	64
	Man	60
Endokardit		165
	Kvinna	57
	Man	104
	Okänt	4
Pneumoni		3263
	Kvinna	1540
	Man	1709
	Okänt	14
Septisk artrit - Nativ led		56
	Kvinna	14
	Man	32
	Okänt	10
Septisk artrit - Protes		103
	Kvinna	51
	Man	51
	Okänt	1
Svår sepsis - Septisk chock IVA inom 24t		181
	Kvinna	83
	Man	94
	Okänt	4
		Totalt antal inmatningar: 3892

Specialistutbildningskommittén (SPUK)

Specialistutbildningskommittén (SPUK) består nu av Jonas Ahl, Pia Forsberg, Erika Hörnfeldt, Erik Johansson, Gunilla Ockborn, Gunlög Rasmussen, Anne Tideholm, Malin Vading samt Bengt Björkholm (sammankallande). Erika har tillkommit som ny medlem och Anders Thalme har lämnat SPUK. Vi har varit tillfälligt förstärkta under året liksom föregående år beroende på det intensiva arbetet med ny målbeskrivning för ST-utbildningen. SPUK har haft två ordinarie möten och tre telefonmöten under 2008.

Under året har liksom ifjol arbetet koncentrerats till utarbetandet av den nya målbeskrivningen för ST-utbildningen. Målbeskrivningen är nu klar och har trätt i kraft från och med första september i år. Den finns i tryck och kan även hämtas från Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets hemsidor. Det som nu återstår är att skriva specialitetens egna kompletterande råd och anvisningar. Detta arbete är påbörjat och beräknas bli klart tidigt under våren 2009.

En viktig bit av arbetet i SPUK berör SK-kurserna. Vi följer det fortsatta behovet av SK-kurser och har regelbunden kontakt med IPULS angående prioritering och inriktning av SK-kurser. För år 2009 fick vi oss tilldelat 10 ordinarie kurser. Utfallet har förbättrats påtagligt jämfört med tidigare. Det verkar dock kvarstå ett behov av icke ordinarie (så kallade betalkurser) även för de närmaste åren. Principerna för prioritering har diskuterats under året. SPUK avser att öka dialogen med anbudsgivare till kurser. Framför allt gäller detta behovet av att ordna kurser som betalkurser om de inte skulle komma med som ordinarie kurser.

Det årliga diagnostiska provet genomfördes enligt samma principer som 2007. SPUK rekommenderar att handledarna rättar skrivningen och ett viktigt syfte är att ge tillfälle till dialog mellan ST-läkare och handledare. Det diagnostiska provet kommer att bli än viktigare i framtiden då den nya ST-utbildningen ställer ökande krav på kontinuerlig utvärdering av ST-läkare.

Fallseminariet arrangerades i februari och var som tidigare uppskattat. Nästa tillfälle blir på Tynningö, Stockholm i februari 2009.

Ungt forum genomförs som vanligt i anslutning till Läkarstämman och har i år sepsis som tema.

IPULS

Liksom föregående år har 2008 mycket få granskningar utförts av infektionsspecialitetens granskare (Gisela Otto, Bo Settergren). Skälet till detta är bl.a. att många av de infektionsinriktade kurserna främst riktar sig till allmänläkare och då granskas av denna specialitet. Vidare granskas ej SK-kurser och återkommande kurser bara vartannat år.

Enligt IPULS kansli har det under 2008 varit genomgående få granskningar för flertalet specialiteter. Man har dock nu förhoppningar om ökad aktivitet efter bl.a. tillsättning av ny VD 2009. Slutligen, gå gärna in på hemsidan www.IPULS.se - där finns användbar utbildningsinformation bl.a. under *Läkarnas utbildningskatalog* och *Kursbevakningen*.

PRISS, protesrelaterade infektioner ska stoppas

Ett nationellt preventionsprojekt där infektionsläkarföreningen samarbetar med LÖF (Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag) och Svensk Ortopedisk förening. Stephan Stenmark, Umeå ingår i styrgruppen och Bo Söderqvist, Örebro i arbetsgruppen. Målet är att minska den reala infektionsfrekvensen vid elektiva knä- och höftledsoperationer med minst 50 %.

Umeå och Stockholm den 26 november 2008

Stephan Stenmark
Facklig sekreterare

Jonas Hedlund
Vetenskaplig sekreterare